

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

VERTROUWELIJK

Minister

Directie

Directie Internationale Zaken

Ontworpen door

(10/2a)

Mr-nummer

1665840-203496-1Z

Datum document

23 March 2020

REA

Onderwerp: REA 25 maart 2020

1 Korte samenvatting

Op de agenda van de REA staan ter bespreking de voorbereidingen voor de videoconferentie van de Europese Raad. Deze zal geheel in het teken staan van de aanpak van COVID-19.

2 Advies

U wordt geadviseerd:

- in te stemmen met de Nederlandse inzet voor deze videoconferentie;
- een toelichting te geven op belangrijkste VWS-punten op de ER-agenda mbt
 - Nederlandse nationale maatregelen mbt inperken verspreiding virus met het oog op het zo beperkt mogelijk houden van de druk op de zorg;
 - Coördinerende rol Europese Commissie mbt beschikbaarheid medische hulpmiddelen;
- aandacht te vragen voor het terugbrengen van de frequentie van door EC georganiseerde videoconferenties voor vakministers die feitelijk een technisch karakter hebben.

3 Relatie Regeerakkoord / overige akkoorden

n.v.t.

4 Toelichting

Hieronder vindt u in de kern het advies ten aanzien van uw inbreng in de REA. Mogelijk vindt hier n.a.v. de BTcb van vandaag nog nadere aanscherping plaats. Nadere informatie over de ER en lopende EU-activiteiten staan opgenomen in bijlage 1.

- Nederland heeft maatregelen aangescherpt en voor belangrijk deel in lijn heeft gebracht met buurlanden, maar maatwerk per land blijft nodig. Nederland pleit er voor om dat ook duidelijk naar burgers te communiceren en elkaar niet publiekelijk de maat te nemen.
- U zou graag een herhaalde oproep zien aan alle lidstaten om geen EU interne belemmeringen op te werpen voor belangrijke (medische)

goederen. Er bereiken Nederland nog altijd berichten dat bedrijven problemen hebben met intra-EU-handelsverkeer voor medische hulpmiddelen.

- VWS zou graag zien dat er minder bijeenkomsten op politiek niveau worden georganiseerd om te zorgen dat EU ministers beschikbaar blijven voor het crisismanagement. Waar wel videocalls plaatsvinden, is een heldere agenda en doelstelling belangrijk. Informatie-uitwisseling kan grotendeels via bestaande expert-circuits plaatsvinden.

Optioneel:

- Aandacht vragen voor het feit dat de ER afspraak dat grenswerkers minimale hinder moeten ondervinden van grensmaatregelen tussen lidstaten. Dat geldt zeker ook voor vitale beroepen, waaronder zorgpersoneel.
- Nederland ondersteunt alle maatregelen die er daadwerkelijk voor zorgen dat er voldoende medische producten beschikbaar zijn, echter maakt zich zorgen over de effecten van een exportban van producten naar buiten de EU op de lange termijn. Dit kan mogelijk tegenreactie oproepen uit derde landen, zoals we op dit moment zien vanuit de Verenigde Staten.

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

EU-Coördinator, directie Internationale Zaken

Bijlage 1. Algemene toelichting op Europese Raad en lopende EU-activiteiten

De agenda van deze videoconferentie van de Europese Raad staat volledig in het teken van COVID-19. De reguliere ER van 26-27 maart en de daarvoor geplande agendapunten zijn uitgesteld. Naar verwachting zal Charles Michel de volgorde van de vorige video ER van 17 maart aanhouden, en aandacht vragen voor:

Ad. 1 Uitwisselen van nationale maatregelen

De Nederlandse inzet is gericht op het zoveel mogelijk verder beperken van verspreiding van het virus teneinde de druk op de zorg zoveel mogelijk te beperken. Alle EU-lidstaten hebben hetzelfde doel, echter niet alle landen kiezen voor een exact gelijke aanpak. Nederland verwelkomt aanbevelingen van de Europese Commissie (EC), het Europees Centrum voor Infectieziekten en -bestrijding (ECDC), de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Nederland vindt dat er - op basis van de nationale situatie ten aanzien van epidemiologie en zorgstelsel - ruimte moet blijven voor nationale keuzes. Nederland pleit er voor om dat ook duidelijk naar burgers te communiceren en elkaar niet de maat te nemen. Solidariteit, internationale samenwerking en heldere communicatie is van het grootste belang om deze pandemie het hoofd te bieden.

Ad. 2 Coördinatie beschikbaarheid medische hulpmiddelen, geneesmiddelen en vaccin

De Europese Commissie heeft diverse initiatieven ontwikkeld om de coördinatie van de beschikbaarheid van medische hulpmiddelen, geneesmiddelen en vaccinontwikkeling te faciliteren.

a. Medische hulpmiddelen en persoonlijke beschermingsmiddelen

De Commissie heeft een aantal initiatieven ondernomen:

- Gezamenlijke inkoop:
 - Er lopen op dit moment drie aanbestedingen vanuit de EC waarvoor Nederland zich alledrie heeft aangemeld.
 - beschermende hulpmiddelen (PBM). Totaal nemen 26 LS deel.
 - diagnostische middelen om bij te dragen aan testcapaciteit. De call is op 18-03 gepubliceerd.
 - ventilatoren (beademingsapparatuur). De offerteperiode sloot 19-03 en de onderhandelingen starten deze week.
 - Er is nog onvoldoende duidelijkheid van EC over vervolgproces en hoe distributie vervolgens in zijn werk gaat.
- Commissaris Interne markt (Thierry Breton) monitort de marktsituatie en houdt contact met producenten binnen EU. Hij roept hen waar mogelijk op tot opschaling van productie van bijvoorbeeld persoonlijke beschermingsmiddelen.
- De EC heeft op 14 maart jl. afgekondigd dat export van persoonlijke beschermingsmiddelen buiten de EU (+EFTA landen) alleen is toegestaan met een exportautorisatie. Doel hiervan was om de interne exportbeperkingen door o.a. DUI, FRA, POL, TSJ, HON hiermee te doen intrekken. De IGJ is in Nederland de autoriteit die een exportautorisatie kan afgeven, echter is geïnstrueerd dit in beginsel niet te doen. Frankrijk en Duitsland hebben eind vorige week hun exportbeperkingen ingetrokken en de toevoer van persoonlijke beschermingsmiddelen uit die landen is weer op gang gekomen. Echter we ontvangen nog steeds signalen van stagnatie.
- Nederland ondersteunt alle maatregelen die zorgen dat er voldoende

medische producten beschikbaar zijn, echter maakt zich zorgen over de effecten van een exportban van producten naar buiten de EU op de lange termijn.

(10)(2a)

(10)(2a)

b. Geneesmiddelen:

- CIE en Europees Geneesmiddelenagentschap (EMA) hebben stuurgroep ingericht samen met lidstaten om mogelijke geneesmiddeltekorten als gevolg van Covid-19 te monitoren. Voor Nederland neemt het College ter Beoordeling Geneesmiddelen (CBG) hier aan deel. Op dit moment doen zich geen tekorten voor. Gezien de grote afhankelijkheid van producerende landen China en India is het niet uit te sluiten dat op de middellange termijn tekorten optreden. Nederland houdt vinger aan de pols.
- Nederland pleit in EU verband al langer er voor dat de EC zich op lange termijn inspant om afhankelijkheid van beperkt aantal productielocaties in de geneesmiddelenketens tegen te gaan en productie meer naar EU te halen (ook vanuit geopolitieke overwegingen).

c. Vaccins:

- EC heeft vanuit een speciaal fonds als onderdeel van het Horizon2020-budget op dit moment in totaal EUR 47,5 miljoen heeft vrijgemaakt voor onderzoek naar COVID-19. Nederlandse partijen hebben een substantieel aandeel in dit onderzoek. Aanvullend is 45 miljoen vrijgemaakt via het *Innovative Medicines Initiative* (IMI), een publiek-privaat partnerschap tussen de Europese Commissie en de Europese geneesmiddelenindustrie. Verwacht is dat het bedrijfsleven een vergelijkbaar bedrag zal bijdragen. In totaal zullen de bijdragen die vanuit Horizon 2020 zijn gemobiliseerd hiermee bijna 140 miljoen Euro bedragen.
- De EC heeft verder toegezegd om extra te investeren in de ontwikkeling en productie van een vaccin tegen COVID-2019 door Europese bedrijven (bijvoorbeeld het Duitse CureVac).
- Tevens overweegt het kabinet extra middelen beschikbaar te stellen via de *Coalition for Epidemic Preparedness Innovations* (CEPI), een mondiale alliantie voor de financiering en coördinatie van vaccinontwikkeling onder andere op het terrein van COVID-19.
- Alle spanningen in zowel nationaal- als internationaal verband zijn erop gericht dat een vaccin zo snel mogelijk en zoveel mogelijk voor iedereen beschikbaar komt tegen een reële prijs.

Verskillende EU bijeenkomsten

- Op donderdag 26 maart is er weer een videoconferentie voor ministers van volksgezondheid georganiseerd door de EC. Op dit moment vinden deze twee keer in de week plaats. Vorige week waren er drie bijeenkomsten met een steeds meer technisch karakter. Hieraan hebben ministers Grapperhaus en Bruins deelgenomen.
- De videoconferenties op VWS-vlak worden georganiseerd door de het Crisis Response Team van de EC (5 Eurocommissarissen, waaronder Stella Kyriakides van gezondheid) en niet door het EU-voorzitterschap. Daarnaast is er sprake van dubbeling met bestaande structuren als het *health security committee*. Ook heeft het voorzitterschap het IPCR-mechanisme in werking getreden, dat
- Nederland zou graag zien dat er minder bijeenkomsten op politiek niveau worden georganiseerd om te zorgen dat EU ministers beschikbaar blijven voor het crisismanagement. Waar wel videocalls plaatsvinden, is een

heldere agenda en doel belangrijk. Informatie-uitwisseling kan grotendeels via bestaande expert-circuits plaatsvinden.

- VWS koppelt aan de Tweede Kamer via reguliere brieven terug over deze bijeenkomsten. Andere departementen hebben nog wel te maken met een Raad georganiseerd door het Kroatisch voorzitterschap en informeren de Kamer met een reguliere geannoteerde agenda, waarna een schriftelijke overleg met de Kamer volgt. VWS heeft de afgelopen dagen zeer regelmatig daar een bijdrage aan geleverd langs bestaande lijnen, aangezien veel vragen van de Kamer gaan over de aanpak op het terrein van volksgezondheid en beschikbaarheid van medische producten en vaccinontwikkeling.

Ad 3. Coördinatie financieel-economische maatregelen

- Nederland neemt zelf drastische maatregelen om ondernemers en werknemers te ondersteunen.
- De Eurogroep zal op 24 maart 's avonds spreken over het opvangen van de economische gevolgen van de Covid-19 crisis.
- Nederland is van opvatting dat er geen noodzaak is om het karakter van bestaande instrumenten fundamenteel te veranderen en nieuwe instrumenten op te tuigen.
- Het ESM heeft voldoende instrumenten om landen met de COVID-19 crisis te helpen. Voor elk individueel land moet worden gekeken wat het best passend is.
 - Nederland hecht sterk aan macro-conditionaliteit, ook bij de *Enhanced Conditional Credit Line* (ECCL). Dit kan vanwege de impact van het Coronavirus eventueel gefaseerd.
 - Nederland ziet geen meerwaarde in een nieuwe snelle liquiditeitsfaciliteit. Dit heeft onduidelijke inhoudelijke meerwaarde boven de bestaande preventieve kredietlijnen.
 - Nederland is geen voorstander van Corona-bonds in de vorm van gemeenschappelijke schulduitgifte.

Ad 4. Mobiliteit en grenzen

- Er is sprake van een inreisverbod voor niet-essentiële reizen naar Europa.
- Nederland pleit voor zoveel mogelijk coördinatie tussen lidstaten over te treffen maatregelen.
- Grensmaatregelen binnen de Unie mogen de interne markt (m.n. voor cruciale goederen als medische producten en voedsel) niet verstoren.
- Grenswerkers moeten minimale hinder ondervinden van grensmaatregelen tussen lidstaten. Dat geldt zeker voor vitale beroepen, waaronder zorgpersoneel.
- Nederland heeft regulier bestuurlijk overleg met België, Nordrhein Westfalen en Nedersaksen.

Ad 5. Overig

Mogelijk zal er worden gesproken over desinformatie en campagne vanuit Rusland.